

To: 5.1.2e | 5.1.2e @wrij.nl
Cc: 5.1 5.1.2e 5.1.2e
(5.1.2e @staatsbosbeheer.nl) | 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl
From: 5.1.2e
Sent: Thur 2/1/2024 9:24:33 AM
Subject: RE: Waterspitsmuis - ontheffing wnb
Received: Thur 2/1/2024 9:24:36 AM

5.1.2e
Eens met 5.1.2e dat het plaatsen van vlaggen de beste optie is als maaien geen optie is. Dit is een gangbare methode die doorgaans goedgekeurd wordt. Uit onderzoeken blijkt dat die methode ook niet 100% waterdicht is en stek afhankelijk van het terrein en de soort. Dit voorstellen en in overleg met de vergunningverlener is de beste optie. Wellicht kan het verhaal nog verder genuanceerd worden door het feit dat grote delen ongemoeid gelaten worden en voor de soorten voldoende alternatieven zijn in de directe omgeving. Of dat daadwerkelijk zo is kan 5.1.2e beter beoordelen, aangezien ik de aantallen en ligging van de territoria niet ken.

Wat betreft waterspitsmuis. Ik vond de aanpak van 5.1.2e omtrent waterspitsmuis goed. Uit de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van wsm, maar wel in de ruime omgeving (Baakse beek en gebieden ten noorden en oosten in de ruime omgeving). Laatste waarneming dateert uit 2001. Omdat er wel geschikte habitats aanwezig zijn heeft 5.1.2e terecht aanvullend onderzoek gedaan. De methode met eDNA werd wisselden goedgekeurd door het bevoegd gezag en verschilt van persoon tot persoon. Het is al geruime tijd bekend dat het niet de meest betrouwbare methode is, maar nog in ontwikkeling. Nou dat eDNA geen goedgekeurde methode meer is snap ik wel dat ze het afkeuren, omdat op basis van de aangeleverde informatie het voorkomen van wsm niet volledig kunnen uitsluiten. eDNA vond ik in dit geval een juiste keuze voor Hagenbeek, omdat het relatief weinig inspanning en geld kost. Ook hier geldt weer: ga in overleg met Vergunningsverlening. Onderbouw je beweegredenen. Wel geschikte habitats maar geen waarnemingen. Vandaar deze methode. Hagenbeek mag je als natuurgebied verwachten dat er wel veel waarnemers zijn. Wsm is lastig vast te stellen maar in gebieden met veel dieren worden ze nog wel eens waargenomen. Vergunningverlening kent het gebied niet dus neem ze mee.

Mochten ze daar niet in mee gaan dan is het voorstel van 5.1.2e om een aanvullende habitatbeoordeling uit te voeren een goed alternatief. Echter een habitatbeoordeling wordt snel complex en welke beoordelingscriteria gaan je aanhouden? Een goed onderbouwde habitatbeoordeling is ook niet direct afgerond. Wellicht kun je dan ook vragen aan Vergunningsverlening wat ze dan verwachten. Een veel gebruikte mitigerende maatregelen voor wsm is werken buiten de kwetsbare periode. Dat zou betekenen dat je meer gefaseerd aan de slag gaat. Planning wordt lastiger en brengt kosten met zich mee.

In het verleden heb ik vergunningverlening nog wel eens kunnen overtuigen door ze mee te nemen naar het gebied. Dan komen ze ook een keer buiten en gaat het meer leven voor ze. Neem 5.1.2e mee die alles goed kan onderbouwen.

Groet
5.1.2e
5.1.2e | 5.1.2e @ gelderland.nl | www.gelderland.nl
werkdagen: maandag | dinsdag | woensdag | donderdag
≡ provincie
Gelderland

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @wrij.nl>
Verzonden: donderdag 1 februari 2024 08:38
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @ gelderland.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @ gelderland.nl>; 5.1.2e (5.1.2e @staatsbosbeheer.nl)
< 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>

Onderwerp: FW: Waterspitsmuis - ontheffing wnb
Hallo 5.1.2e,
Ik stuur je onderstaand bericht door omdat je nog niet in de mailwisseling meegenomen bent.
De reactie van 5.1.2e kan ik goed volgen. Met maaien op kwetsbaar terrein krijg je waarschijnlijk flinke schade aan vegetatie op kwetsbaar terrein. Dan zijn vlaggen op de terreindelen waar we moeten zijn met ons project wellicht een betere optie.

Groet,
5.1.2e
Van: 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>
Verzonden: donderdag 1 februari 2024 08:34
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @avecodebondt.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @wrij.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @wrij.nl>
CC: ecoadvies < 5.1.2e @planet.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @avecodebondt.nl>
Onderwerp: RE: Waterspitsmuis - ontheffing wnb

Beste 5.1.2e,
Ik denk dat Hagenbeek is te nat is om zo vroeg te maaien zonder aanzienlijke schade en idd is afvoeren een probleem dan. Het is ook weer erg duur omdat je waarschijnlijk snel een rups moet regelen. Verder erg weersafhankelijk. Als je deze weg v
44236241 0135

bewandelen heb je enige voorbereidingstijd nodig. 5.1.2e kan het voor jullie navragen in het beheerteam.

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @avecodebondt.nl>

Verzonden: woensdag 31 januari 2024 09:14

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @wrij.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @wrij.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @planet.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @avecodebondt.nl>

Onderwerp: Waterspitsmuis - ontheffing wnb

Hallo 5.1.2e,

Gistermiddag heb ik met 5.1.2e per telefoon het eea doorgesproken en hieronder een samenvatting.

Tav de weidevogels valt de problematiek in de praktijk wel mee, maar de waterspitsmuis is lastiger. Ik stel voor dat wij (Aveco de Bondt) een eerste overleg proberen te krijgen met 5.1.2e (vergunningverlener omgevingswet Natuur) en daar onze argumenten inbrengen (zie punten 5.1.2e A.1-3) Mochten we daar niet uitkomen, dan opschalen en 5.1.2e betrekken(?).

5.1.2e (5.1.2e @staatsbosbeheer.nl) hebben jullie eventueel nog aanvullingen/opmerkingen op de punten die 5.1.2e aandraagt tav waterspitsmuis dan wel weidevogels?

Hallo 5.1.2e,

Hierbij samengevat wat we vandaag besproken hebben.

Waterspitsmuis (wsm)

A. Afgesproken dat jij contact opneemt met de provincie en hun het volgende voorlegt:

1. Waarom is het eDNA onderzoek vlg. de provincie niet rechtsgeldig? We weten inmiddels van het docu van de provincie waarin staat dat zij deze onderzoeksmethode niet accepteren voor de wsm. Maar dat docu is van heel recent (dec. 2023). En wij hebben het onderzoek en de ontheffingsaanvraag ruim daarvoor in gang gezet. Toen gold dat uitgangspunt toch nog niet?!
2. Bovendien als we in het EWP opnemen m alle sloten en hun oever maaien heeft dat negatieve gevolgen voor de flora en fauna die daar voorkomt, w.o. veel beschermde en Rode lijstplanten. Immers het maaisel is in de periode die we daarvoor willen adviseren in het EWP (voor 1 maart a.s.) nauwelijks af te voeren i.v.m. de natte omstandigheden van het SBB-reservaat. De vegetatie zal daarom verruigen wat in strijd is met de instandhoudingsdoelstellingen van het reservaat.
3. Je zou de provincie kunnen vragen welke mitigerende maatregelen zij accepteren voor wsm; dan kunnen we die wellicht opnemen in het EWP.

B. Ik zat nog te denken: ik zou een habitatkwaliteit-beoordeling voor de wsm kunnen uitvoeren. Daarbij onderscheid te maken in kwalitatief goed, matig en ongeschikt habitat. We zouden daarna kunnen beslissen om de als (matig) goed habitat te maaien. De oevers en sloten die we als ongeschikt habitat beoordelen hoeven dan uiteraard niet als mitigatie t.b.v. wsm gemaaid te worden; dat scheelt wellicht het nodige maaiwerk...

Weidevogels

A. Het volgende afgesproken:

1. De akker nabij het maaiseldepot is ongeschikt als broedhabitat voor weidevogels. Hier hoeven daarom geen preventieve 'weidevogel werende' maatregelen getroffen te worden.
2. De cultuurgronden (gras- en bouwland rondom SBB-reservaat) zijn in gangbaar agrarisch gebruik. Daarom hoeven daar geen preventieve 'weidevogel werende' maatregelen getroffen te worden omdat de natuurwetgeving dat niet verplicht. Die geldt immers alleen als bekend dat er soorten daadwerkelijk worden geschaad (gedood, verstoord e.d.), en dat weet je zonder recente kartering niet. Preventieve 'weidevogel werende' maatregelen hoeven pas uitgevoerd te worden als de percelen heringericht (i.c. opgehoogd) gaan worden. Dan vallen ze immers binnen de scope van het project. De wetgeving gebied vanaf dat moment dat bekend moet zijn of er (weide-)vogels broeden of niet. Hier hebben we het tijdens het telefoongesprek niet over gehad. We kunnen echter wel problemen voorkomen bij een eventuele controle van het bevoegde gezag. Daartoe stel ik voor om een broedvogelkartering uit te voeren in de percelen die 'ingericht' (lees opgehoogd of anderszins) gaan worden. Mocht er dan vanaf mei 2024 (start grondwerkzaamheden?!) soorten broeden, dan kunnen we die nesten ontzien en werken we cf. de natuurwetgeving. Preventieve 'weidevogel werende' maatregelen zijn hier niet aan de orde zoals hierboven genoemd. En na mei 2024 (start ophoging) verstoren deze maatregelen juist eventueel broedende weidevogels en zijn zij dus verboden. Dan kunnen we (bij aanwezigheid) alleen omheen werken. Je zou met de boeren nog kunnen afspreken om alsnog stokken met zwarte repen plastic te plaatsen in de graslanden, maar of zij dat willen/het reëel is kan ik niet beoordelen. Lijkt me lastig met maaien. Maar is niet onmogelijk. Je weet dan wel dat zich geen weidevogels zullen gaan vestigen. Als ze na enkele grassneden nog steeds aanwezig zijn in mei dit jaar, moeder

er wel omheen werken... M.n. kievit en scholekster broeden tegenwoordig vooral op (maïs-)akkers. Het is zeker de moeite waard om die vanaf 15 februari wekelijks licht te bewerken om zoveel mogelijk te voorkomen dat deze soorten tot broeden komen. Maar omdat deze ook opgehoogd gaan worden (!?) zullen ze wellicht braak blijven liggen tot mei; dan juist wel preventieve 'weidevogel werende' maatregelen treffen omdat dergelijke percelen vaak zeer in trek zijn bij weide- en akkervogels...

3. Van de 'natuurgraslanden' in het SBB-reservaat is een broedvogelkartering uit 2019 beschikbaar. Normaal gesproken is de 'houdbaarheidsdatum' van natuurdata 3 jaar. Dan valt 2019 daarbuiten, maar dat is nog steeds redelijk recent en bovendien het enige wat we nu hebben. Bovendien gaan veel weidevogels achteruit (ook in reservaten). Daarom kunnen we er van uitgaan dat de situatie van 2019 een compleet beeld geeft voor de situatie van 2024. Daarom kan m.i. worden volstaan met preventieve 'weidevogel werende' maatregelen in en in de directe omgeving van de percelen waar in 2019 graspieper en kievit broedden. Het maaien v.d. schraallanden is nu niet aan de orde omdat ze al kort de winter ingegaan zijn. Het gaat ook juist om de verstoring van de weidevogels i.c.m. het kort houden van de vegetatie.

Voor zover even. Als je vragen hebt hoor ik het natuurlijk graag!

Groeten, 5.1.2e (5.1.2e)

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Projectmanager Landelijk gebied

5.1.2e

5.1.2e @avecodebondt.nl

Afwezig op: vrijdag

+31 88 004 82 12
avecodebondt.nl

Haak aan:

Op al onze e-mail berichten is de disclaimer van toepassing.

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @wrij.nl>

Verzonden: woensdag 31 januari 2024 08:36

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @avecodebondt.nl>

CC: 5.1.2e < 5.1.2e @wrij.nl>; 5.1.2e (5.1.2e @staatsbosbeheer.nl) < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>

Onderwerp: FW: EWP Hagenbeek - concept

Hallo 5.1.2e,

44236241 het onderstaande in eerste instantie met 5.1.2e ? Als we voor 15 feb. al wat moeten doen, dan moeten we 0135

opschieten.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Projectmanager

T: 5.1.2e M: 5.1.2e E: 5.1.2e @wrij.nl

Waterschap Rijn en IJssel

WATERBEHEER: VEILIG EN OP MAAT

Liemersweg 2, 7006 GG - Postbus 148, 7000 AC Doetinchem

T: 5.1.2e - F: 5.1.2e - I: www.wrij.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @ gelderland.nl>

Verzonden: dinsdag 30 januari 2024 17:25

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @avecodebondt.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @wrij.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @wrij.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @ gelderland.nl>

Onderwerp: RE: EWP Hagenbeek - concept

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

De percelen van de provincie bij Hagenbeek worden niet verpacht in 2024 maar in opdracht van de provincie (mij) beheerd. Opdrachten zijn nog niet gegeven.

De hoge bouwlanden zijn nu graslanden maar dat moeten uiteindelijk natuurakkers worden. We waren voornemens hier dit jaar al zomergraan in te zaaien. Langs de hogere gronden wordt alleen wat beplanting aangebracht.

De lagere gronden blijven grasland.

Graag even afstemmen wat hier het beste is om te doen!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Projectleider Natuur

5.1.2e | sms of whatsapp 5.1.2e | 5.1.2e @ gelderland.nl | www.gelderland.nl

werkdagen: maandag | dinsdag | woensdag | donderdag |

provincie

Gelderland

Van: 5.1.2e <5.1.2e @avecodebondt.nl>

Verzonden: dinsdag 30 januari 2024 16:06

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @wrij.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e @ gelderland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @wrij.nl>

Onderwerp: RE: EWP Hagenbeek - concept

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @avecodebondt.nl. [Meer informatie over waarom dit belangrijk is](#)

Hallo 5.1.2e,

Ja, ik heb het document ook zeker gelezen en beoordeeld. De maatregelen tav broedvogels/weidevogels zijn het meest ingrijpend voor het project. Daar moeten we met elkaar een mouw aan zien te passen en bezien hoe heet de soep gegeten wordt. Ik ga met 5.1.2e hier verder in overleg, maar samen met 5.1.2e en 5.1.2e moeten we kijken wat hier pragmatisch mogelijk is.

Er zijn denk ik vier soort percelen te onderscheiden waar broedvogels (in de weg) kunnen zitten voor het project:

1. 'arseenbult'; is nu natuurakker; wordt waarschijnlijk in de zomer afgegraven om meteen de grond te verwerken over de landbouwpercelen
2. Natuurpercelen SBB die afgeplagd worden; is nu weideperceel, veel grasachtige vegetatie. Planning uitvoering afplaggen afhankelijk van omstandigheden (droog genoeg) en grondstromenplan (meteen naar plaats van bestemming of eerst in depot).
3. Percelen provincie die ingericht gaan worden; zijn nu voornamelijk weide (aannee) Planning uitvoering afplaggen afhankelijk van omstandigheden (droog genoeg) en grondstromenplan (meteen naar plaats van bestemming of eerst in depot). Zijn de percelen van de provincie per direct beschikbaar om werkzaamheden op te verrichten? Of mag de pachter er nog een snee afhalen?
4. Landbouwpercelen; staat nu voornamelijk gras op; ophoging waarschijnlijk pas aan het einde van de zomer gepland (en daarvoor zijn er al een paar snedes gras af) Dus in hoeverre er dan nog broedvogels nestelen?

Ik kom er nog op terug.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Projectmanager Landelijk gebied

5.1.2e

5.1.2e [@avecodebondt.nl](mailto:avecodebondt.nl)

Afwezig op: vrijdag

+31 88 004 82 12
avecodebondt.nl

Haak aan:

Op al onze e-mail berichten is de disclaimer van toepassing.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@wrij.nl>

Verzonden: dinsdag 30 januari 2024 13:15

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@avecodebondt.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@gelderland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@wrij.nl>

Onderwerp: RE: EWP Hagenbeek - concept

Hallo 5.1.2e,

Ik heb het EWP doorgelezen, jij ook? Nemen jullie alle maatregelen (o.a. toolbox ecologie, voldoende maaibeurten, stokken met vlaggen etc.) mee in het bestek? Het EWP is leidend voor de uitvoering.

Verder is me het onderstaande, geel gemarkeerde, opgevallen. Dat betekent dat we binnen nu en 2 weken al aan de slag moeten! Of is het gras al max. 5 cm? Maaien van gras en grondbewerkingen op bouwland? Hebben we bouwland? Welke grondbewerking dan? Frezen? Wil je dit met 5.1.2e bespreken? Dan zullen we een lokale loonwerker in moeten gaan schakelen om dat z.s.m. uit te laten voeren.

Ad 3. Weidevogels

In het SBB-reservaat komen 2 soorten weidevogels voor. Het betreft graspieper en kievit met beide 2 territoria. In bijlage 5 is hun verspreiding opgenomen.

Voor de landbouwpercelen rondom het reservaat is het onduidelijk of daar weidevogels tot broeden komen. In dergelijke landschappen in de Achterhoek komen tegenwoordig (lokaal) nog soorten voor als gele kwikstaart, graspieper, grutto, kievit, scholekster, tureluur, veldleeuwerik en wulp.

Voor alle af te graven en op te hogen percelen geldt dat de percelen ruim voor het broedseizoenen (i.c. voor 15 februari) ongeschikt moeten worden gemaakt als broedhabitat. Dat kan door wekelijks een grondbewerking uit te voeren (op bouwland) of de vegetatie kort af te maaien, dusdanig dat de vegetatie ('gewas') maximaal 5 centimeter hoog is (op grasland). Aanvullend kunnen op zowel bouw- als grasland stokken worden geplaatst met repen zwart plastic om te voorkomen dat potentiële broedvogels op de percelen tot broeden komen.

Als het broedseizoen eenmaal is begonnen (> 15 februari), mogen bovengenoemde werkwijzen niet meer worden toegepast. Dan worden eventueel aanwezige broedvogels immers verstoord en dat is strijdig met de natuurwetgeving. Ik hoor het graag wat 5.1.2e adviseert voor de betreffende in te richten percelen dan kan ik daarmee aan de slag en dan kan 5.1.2e de grondgebruikers tijdig informeren.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Projectmanager

T: 5.1.2e M: 5.1.2e E: 5.1.2e @wrij.nl

Waterschap Rijn en IJssel

WATERBEHEER: VEILIG EN OP MAAT

Liemersweg 2, 7006 GG - Postbus 148, 7000 AC Doetinchem

T: 5.1.2e - F: 5.1.2e - I: www.wrij.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e @avecodebondt.nl>

Verzonden: maandag 29 januari 2024 14:59

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @wrij.nl>

Onderwerp: EWP Hagenbeek - concept

Hallo 5.1.2e,

Bijgaande het concept ecologisch werkprotocol van Hagenbeek ter controle voor jullie.

In de definitieve versie voor aanbesteding zal ik de bijlages in het EWP actualiseren (UO ipv DO). De rijroutekaart is ook op groot formaat uitgewerkt. De passages over de bomenkap kunnen kan ik ook aanpassen na helderheid over welke bomen SBB zelf mee kan nemen in hun werk.

Na gunning aan de aannemer kunnen we eventueel de shapefiles van de natuurwaarden en vondsten meegeven aan de aannemer, als hij dit nodig heeft voor de uitwerking van zijn werkzaamheden.

De kwestie waterspitsmuis is nog niet in deze versie van het plan verwerkt.

Ik zie je reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Projectmanager Landelijk gebied

5.1.2e

5.1.2e @avecodebondt.nl

Afwezig op: vrijdag

onderzoekt ontwerpt adviseert

+31 88 004 82 12
avecodebondt.nl

Haak aan:

Op al onze e-mail berichten is de disclaimer van toepassing.

---Proclaimer De informatie in deze e-mail (inclusief de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien uit de aanhef of de inhoud blijkt dat dit bericht niet voor u bedoeld is, verzoeken wij u de afzender hiervan op de hoogte te stellen en het bericht te verwijderen. Waterschap Rijn en IJssel gebruikt e-mail niet als medium voor het aangaan van verplichtingen of rechtsbetrekkingen, tenzij anders is overeengekomen.

---Proclaimer De informatie in deze e-mail (inclusief de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien uit de aanhef of de inhoud blijkt dat dit bericht niet voor u bedoeld is, verzoeken wij u de afzender hiervan op de hoogte te stellen en het bericht te verwijderen. Waterschap Rijn en IJssel gebruikt e-mail niet als medium voor het aangaan van verplichtingen of rechtsbetrekkingen, tenzij anders is overeengekomen.

Lees hier onze [Disclaimer](#)

---Proclaimer De informatie in deze e-mail (inclusief de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien uit de aanhef of de inhoud blijkt dat dit bericht niet voor u bedoeld is, verzoeken wij u de afzender hiervan op de hoogte te stellen en het bericht te verwijderen. Waterschap Rijn en IJssel gebruikt e-mail niet als medium voor het aangaan van verplichtingen of rechtsbetrekkingen, tenzij anders is overeengekomen.